

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยนำเทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influence Control : A-I-C) มาใช้ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท และวิเคราะห์สภาพปัญหาของบุคลากรผู้ฝึกของศูนย์พัฒนาฯ มือแรงงาน จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อสร้างภาพของบุคลากรผู้ฝึกที่พึงประสงณาร่วมกัน
3. เพื่อคิดหารูปแบบที่เหมาะสม เป็นที่ต้องการและยอมรับที่ทำให้บุคลากรผู้ฝึกมีคุณภาพ
4. เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรฝึก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษานี้ผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดของศูนย์พัฒนาฯ มือแรงงานจังหวัดหนองคาย เป็นประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฯ มือแรงงานจังหวัดหนองคาย 1 คน บุคลากรฝึก 7 คน และ นักวิชาการฝึกอาชีพ อีก 5 คน รวมเป็น 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

2.1 ในขั้นตอนศึกษาบริบทและวิเคราะห์สภาพปัญหาของบุคลากรฝึก ของศูนย์

พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคาย เป็นการวิเคราะห์เอกสาร

2.2 ในขั้นตอนสร้างตัวชี้วัดการพิจารณาบุคลากรฝึกที่พึงปรารถนา (ewanacringที่ 1)

ได้แก่ กิจกรรมสืบเส้นแบ่งเวลา (Time line) ชุดคำาน เทปบันทึกเสียง และผู้ช่วยนักวิจัย

2.3 ในขั้นตอนการหารูปแบบการพัฒนาบุคลากรฝึกที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม (ewanacringที่ 2) มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองเพื่อเป็นครุฝึกที่ดีควรทำอย่างไร ใช้ชุดคำาน เทปบันทึกเสียง และผู้ช่วยนักวิจัย

2.4 ในขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการ (ewanacringที่ 3) ประกอบด้วย เอกสารสรุปผลการewanacringที่ 1 และ 2 เทปบันทึกเสียง และผู้ช่วยนักวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารสรุปผลการพัฒนาบุคลากร ประจำปีงบประมาณ 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และซึ่งกันให้กู้นั้นตัวอย่างเข้าใจตรงกัน และผู้วิจัยเชิญกลุ่มตัวอย่างมาร่วมsewanacring ครั้ง คั้งนี้

ครั้งที่ 1 เพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างภาพของบุคลากรฝึกที่พึงปรารถนา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดตัวชี้วัดการพิจารณาบุคลากรฝึกที่พึงปรารถนาร่วมกัน

ครั้งที่ 2 เพื่อคิดหารูปแบบที่เหมาะสมและจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบการพัฒนาบุคลากรฝึก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบรูปแบบที่บุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคายต้องการและคิดว่ามีประสิทธิภาพ ตามมุ่งมั่งของบุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคาย

ครั้งที่ 3 จัดทำแผนปฏิบัติการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 จากการศึกษาเอกสารผู้วิจัยใช้การสรุปข้อมูล

4.2 จากการทำกิจกรรมสืบเส้นแบ่งเวลา นำข้อมูลจากการทำสืบเส้นแบ่งเวลา มาสรุปหา

อดีต ปัจจุบัน อนาคต ของบุคลากรฝึกที่มีคุณภาพเพื่อสร้างภาพบุคลากรที่พึงปรารถนา

4.3 จากชุดคำานในการทำsewanacring แบบประชุมกลุ่มอย่างเข้มข้น (Focus Group Discussion) นำข้อมูลที่ได้มาตีความวิเคราะห์หารูปแบบที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ

4.4 จากการทำแผนปฏิบัติการ นำมาวิพากษ์แผนปฏิบัติการถึงความเป็นไปได้ของ แผนปฏิบัติการ

การดำเนินการวิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ คือ ศึกษาบริบทและวิเคราะห์สภาพปัญหา การสร้างภาพของบุคลากรฝึกที่พึงปรารถนาร่วมกัน การคิดหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาบุคลากรฝึก และจัดทำแผนปฏิบัติการ แล้วใช้กลุ่มตัวอย่างมาร่วมเสวนा 3 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 1 วัน รวม 3 วัน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาบริบท และวิเคราะห์เอกสารรายงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคาย พนวจ บุคลากรฝึกได้รับการพัฒนาความรู้ ไม่ตรงตามความต้องการทำให้ไม่สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมกลับมาใช้ประโยชน์ได้ และไม่มีการผลิตสื่ออุปกรณ์ช่วยฝึก ตลอดจนศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดหนองคาย ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรฝึกประจำปี จึงวิเคราะห์ปัญหาได้ว่า การจัดการด้านการพัฒนาบุคลากรฝึกให้มีความรู้ความสามารถในการเตรียมความพร้อม ให้กับกำลังแรงงานที่ประสงค์จะเข้าทำงานทำในตลาดแรงงาน ไม่ตรงตามความต้องการของบุคลากรฝึก จากนั้นจึงจัดเสวนা 3 ครั้ง ทำให้ได้ข้อมูล ดังนี้

1. ได้ตัวชี้วัดพิจารณานักบุคลากรฝึก ที่พึงปรารถนาตามมุ่งมั่นของบุคลากรฝึก 13 ตัวชี้วัด ดังนี้

- 1.1 สร้างบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา
- 1.2 มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในงานที่สอนอย่างลึกซึ้ง
- 1.3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน
- 1.4 ร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาองค์กรและมีทัศนาคติที่ดีต่อองค์กรและเพื่อนร่วมงาน
- 1.5 มีบุคลิกภาพที่ดี
- 1.6 ใช้สื่อการสอนที่ทันสมัย อธิบายเข้าใจง่าย ยกตัวอย่างชัดเจน
- 1.7 มีความคิดสร้างสรรค์ และค้นคว้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
- 1.8 รู้จักเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับการสอนในแต่ละหัวข้อวิชา โดยยึดผู้เข้ารับการฝึกเป็นศูนย์กลาง

1.9 มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้

- 1.10 สามารถเปลี่ยนคำารห์หรือเอกสารประกอบการสอน และพัฒนาสื่ออุปกรณ์

ช่วยฝึกให้มีประสิทธิภาพได้

- 1.11 มีความรู้ และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่สอน

- 1.12 สามารถเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เข้ารับการฝึก ได้ในทุกด้าน

1.13 มีความกระตือรือร้นทำงานอย่างเต็มความสามารถ

2. ได้รูปแบบในการพัฒนาบุคลากรฝึก ที่บุคลากรฝึกศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัด หนอนายต้องการ และยอมรับทำให้บุคลากรฝึกมีคุณภาพ 5 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบการฝึกอบรมที่มีหลากหลายกิจกรรมต่อการอบรมครึ่งหนึ่ง เช่น กิจกรรม การบรรยายประกอบการสาธิต การศึกษาจากตัวอย่างจริง การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

2.2 รูปแบบการฝึกปฏิบัติงาน (On the job training) เป็นกิจกรรมที่มุ่งอบรมให้ บุคลากรฝึกได้ฝึกฝนในงานสถานการณ์จริง รูปแบบนี้จะทำให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน จริง ซึ่งจะพัฒนาทั้งความรู้ และทักษะเหมาะสมกับการฝึกอบรมงานช่าง

2.3 รูปแบบการนิเทศงาน เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความ มั่นใจในความสามารถของตนเอง โดยจะมีผู้ทำหน้าที่นิเทศงาน คอยให้คำแนะนำ สาธิต ควบคุมคุณภาพให้การปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพ

2.4 รูปแบบให้ทุนหรืออนุญาตให้ไปศึกษาต่อ เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานอนุญาตให้ บุคลากรฝึกที่สนใจศึกษาต่อหรือรับทุน ทั้งที่ลาศึกษาต่อและศึกษาต่อนอกเวลาราชการ และ จัดหาทุน แหล่งเงินทุนให้ตามข้อตกลงที่หน่วยงานมีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.5 รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning Model) ซึ่งกิจกรรมนี้หน่วยงานจะเป็น ผู้จัดให้ หรือตัวบุคลากรศึกษาหาความรู้จากคู่มือปฏิบัติงาน ตำราทางวิชาการ ตลอดจนจากสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (E-learning)

3. ได้แผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรฝึก ศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัดหนอนาย ดัง ตารางที่ 12

**มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY**

ตารางที่ 12 แสดงแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝึกอบรมที่มีอย่างงานจังหวัดหนองคาย

ความต้องการพัฒนาด้าน	รูปแบบการพัฒนา	กิจกรรม	ผู้ข้าอบรม	ผู้รับผิดชอบ
1. ทักษะ ความชำนาญงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ	1. การฝึกอบรมที่มีหลากหลายกิจกรรมควบคู่กันไปในการอบรมครั้งหนึ่ง เช่น การบรรยายประกอบการสาธิต การศึกษาจากตัวอย่างจริง และ การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2. การให้ทุน หรืออนุญาตให้ศึกษาต่อ 3. การฝึกปฏิบัติงาน (On the job training) 4. การนิเทศงาน	- การบรรยายประกอบการสาธิต - การประชุมเชิงปฏิบัติการ - การศึกษาจากตัวอย่างจริง - การอนุญาตให้ศึกษาต่อหรือจัดหาทุนและแหล่งเงินทุนให้ตามข้อตกลงที่ศูนย์ฯ มีต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - มอบหมายงานให้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง - ให้คำแนะนำด้วยความคุ้มครอง ให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ	บุคลากรฝึกด้านช่างทุกสาขา	1. ศูนย์พัฒนาฝึกอบรมที่มีอย่างงานจังหวัดหนองคาย 2. สำนักพัฒนาฝึกและเทคโนโลยีการฝึก
2. ความรู้ทั่วไปที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานที่รับผิดชอบ	1. การฝึกอบรมที่มีหลากหลายกิจกรรมควบคู่กันในการอบรมครั้งหนึ่ง เช่น การบรรยายประกอบการสาธิต การศึกษาจากตัวอย่างจริง และ การประชุมเชิงปฏิบัติการ 2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง	- การบรรยายประกอบการสาธิต - การประชุมเชิงปฏิบัติการ - การศึกษาจากตัวอย่างจริง - จัดทำตำราคู่มือการปฏิบัติงาน คำรำทางวิชาการและสื่ออิเล็กทรอนิก(E-learning) ให้ศึกษาค้นคว้า	บุคลากรฝึกและผู้ที่เกี่ยวข้องในงานที่รับผิดชอบ	1. ศูนย์พัฒนาฝึกอบรมที่มีอย่างงานจังหวัดหนองคาย 2. สำนักพัฒนาฝึกและเทคโนโลยีการฝึก

ความต้องการพัฒนาด้าน	รูปแบบการพัฒนา	กิจกรรม	ผู้ข้ามบرم	ผู้รับผิดชอบ
3. บุคลิกภาพเพื่อความเชื่อถือของผู้รับการฝึก	การฝึกอบรมที่มีหลักคิด กรรมความคุ้นในการอบรมครั้งหนึ่งเท่านั้น การบรรยาย ประกลับการสารทิค การศึกษาจากตัวอย่างจริง และ การประชุมเชิงปฏิบัติการ	- การบรรยายประกอบการสารทิค - การประชุมเชิงปฏิบัติการ - การศึกษาจากตัวอย่างจริง	บุคลากรฝึกและผู้ที่เกี่ยวข้องในงานสอน	1. ศูนย์พัฒนาฝึกอบรม จังหวัดหนองคาย 2. สำนักงานพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก

อภิปรายผล

จากการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของกลุ่mtัวอย่างในการคิดหาฐานรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึกโดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) โดยการนำเทคโนโลยีกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influence Control : A-I-C) มาใช้ในการจัดเสวนารูปแบบประชุมกลุ่มอย่างเข้มข้น (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษารูปแบบและวิเคราะห์สภาพปัจจุหา ของบุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝึกอบรม จังหวัดหนองคาย พบร้า บุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัดหนองคายได้รับการพัฒนา เช่น การส่งไปฝึกอบรมไม่ตรงตามความต้องการ ทำให้ไม่สามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมกลับมาใช้ประโยชน์ได้ และบุคลากรฝึกไม่มีการผลิตสื่ออุปกรณ์ช่วยฝึกตลอดจนศูนย์พัฒนาฝึกมีแรงงานจังหวัดหนองคายไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรฝึกประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิต คงรักษยา (2537:3) ที่พบว่าปัญหาการใช้กิจกรรมไม่เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและหน่วยงานอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาบุคลากรไม่ได้ผลเท่าที่ควร และวอร์เรน (Warren. 1974 : 36561-A) ที่พบว่าแนวปฏิบัติในการส่งเสริมครูประจำการ ควรมีการปรับปรุง โครงการให้เหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคน และ ประเมินความต้องการและ ความสนใจครูเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ อาจเป็นพระราว่าการใช้ข้อมูลอื่น ในการตัดสินใจจัดทำ โครงการพัฒนาบุคลากร โดยละเอียดขึ้นตอนแรกที่สำคัญของการดำเนิน การพัฒนาบุคลากร ที่กำหนดให้มีการสำรวจความต้องการของบุคลากรก่อนที่จะมีการดำเนิน การตามวัตถุประสงค์ การกำหนดรูปแบบและการดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามลำดับ ซึ่งน่าจะดำเนินการสำรวจ

ตามความต้องการพัฒนาบุคลากรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อเป็นการพัฒนาที่ตรงเป้าประสงค์ อันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพในการทำงาน

2. การสร้างภาพบุคลากรฝึกที่พึงปรารถนา พบว่า ตัวชี้วัดในการพิจารณาบุคลากรฝึก ที่พึงปรารถนามีทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูฝึกฝีมือแรงงาน ที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน (2544 : 5-9) กำหนดไว้ คือ

เกณฑ์มาตรฐานที่ 1 มุ่งมั่นพัฒนาผู้รับการฝึกให้เต็มศักยภาพ

เกณฑ์มาตรฐานที่ 2 พัฒนาแผนการฝึกให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

เกณฑ์มาตรฐานที่ 3. พัฒนาสื่อ-อุปกรณ์ช่วยฝึกให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

เกณฑ์มาตรฐานที่ 4. ขัดกิจกรรมการฝึกโดยเน้นผู้รับการฝึกเป็นศูนย์กลาง

เกณฑ์มาตรฐานที่ 5. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้รับการฝึกได้อย่างมีระบบ

เกณฑ์มาตรฐานที่ 6. ปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้รับการฝึก

เกณฑ์มาตรฐานที่ 7. ร่วมมือกับผู้อื่นในหน่วยงานอย่างสร้างสรรค์

เกณฑ์มาตรฐานที่ 8. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาตนเอง และหน่วยงาน อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรฝึกที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นผู้ที่แสวงหา ความรู้มาพัฒนาตนเองและหน่วยงานตลอดเวลา เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการสื่อ อุปกรณ์ช่วยฝึก และแผนการฝึกให้มีคุณภาพประสิทธิภาพโดยเน้นผู้เข้ารับการฝึกเป็นศูนย์กลาง ทำให้ผู้เข้ารับ การฝึกปฏิบัติได้เกิดผลจริง สามารถออกไปทำงานทำในตลาด แรงงานได้ ซึ่งน่าจะทำการประเมินผลงานบุคลากรที่ผ่านการฝึกอบรมปีละหนึ่งครั้งเพื่อเป็นการติดตามผลการพัฒนาบุคลากร ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานอันหมายถึงเกณฑ์ที่บ่งบอกถึงคุณภาพ และประสิทธิภาพ

3. การคิดหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึก พบว่า รูปแบบที่มี ประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึกตามมุ่งม่องของบุคลากรฝึกศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน จังหวัดหนองคาย มี 5 รูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับ สุว吉 ศรีปัสดา (2531 : 128-141) ได้กล่าวถึง เทคนิกที่ใช้ในการดำเนินการพัฒนาบุคลากร ได้แก่ การฝึกอบรม การนิเทศงาน การหยุดพัก ไปศึกษาเพิ่มเติม การสนับสนุนให้กันควรด้วยตนเอง การเตรียมบุคลากรทำงานแทน การเปลี่ยนแปลงงานเป็นครั้งคราว และสอดคล้องกับ คณิช เทียนพูด (2537 : 79) ที่ได้กล่าวถึง เทคนิกการพัฒนาบุคลากรว่า มีหลายรูปแบบแต่ที่นิยมทั่วไป คือ เทคนิกการฝึกอบรม เทคนิก การสอนแนะนำ้งาน เทคนิกการฝึกอบรมในงาน หรือเทคนิก OJT (on the job training) และ เทคนิกการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน (Job Rotation) เพราะการพัฒนาบุคลากรนั้น สามารถทำ

ได้หมายวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และความต้องการของบุคลากรและหน่วยงาน ถ้าการพัฒนาบุคลากรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และความต้องการแล้วจะทำให้การกิจงานที่ปฏิบัติบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

4. จากการนำข้อมูลจากการสำรวจ 2 ครั้งมาจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยแบ่งตาม

ความต้องการพัฒนาออกเป็น 3 ด้าน คือ ความต้องการด้านทักษะความชำนาญงานที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบ ความรู้ทั่วไปที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในงานที่รับผิดชอบ และด้านบุคลิกภาพ เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพให้มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับ ประชุม รอบประจำวัน (2528 :108) กล่าวว่า สิ่งแรกที่ต้องทำในการพัฒนาบุคลากร คือ การกำหนดความต้องการขององค์การและบุคลากร ใน การพัฒนาบุคลากรจะได้ประโยชน์มาก หากกิจกรรมนี้จัดตามความต้องการ จากบุคคลหรือข้อมูลพร่องในการทำงาน เพื่อแก้ไขปัญหาด้านนั้น ซึ่งรวมเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. ทักษะ (Skill) ในการทำงาน ซึ่งได้แก่ ขาดความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ความรับผิดชอบ

2. ความรู้ทั่วไป (General Knowledge) หมายถึง ความรู้ในสาขาอื่นที่นอกเหนือสาขาอาชีพของตน แต่เป็นความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ประกอบ เพื่อช่วยการทำงาน เช่น ความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์

3. พฤติกรรม (Behavior) ของบุคลากรในองค์การ ทั้งที่เป็นพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอก เช่น ความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำ บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ ทัศนคติ ความยืดมั่น ลือมั่น เป็นต้น เพราะว่าบุคลากรฝึกเป็นตัวจกรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ให้กับผู้เข้ารับการฝึก ให้สามารถปฏิบัติได้จริง ดังนั้น บุคลากรฝึกเหล่านี้จะต้องมีทักษะ ความรู้เชิงวิชาชีพ และมีเจตคติต่อคนมีบุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์ในการทำงานที่ดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 การนำเทคนิคกระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Appreciation Influence Control : A-I-C) เพื่อหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึกตามมุ่งมองของบุคลากรฝึกสูงสุด พัฒนาฝึกอบรมงานจังหวัดหนองคาย นั้น ทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาบุคลากร

ฝึกที่มีประสิทธิภาพตามมุมมองของบุคลากรฝึก ซึ่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาฝึกอบรมฯ มีอ้างงานจังหวัดหนองคาย นักวิชาการ และบุคลากรฝึก เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรฝึกของศูนย์พัฒนาฝึกอบรมฯ มีอ้างงานจังหวัดหนองคาย ทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนางานที่รับผิดชอบเพื่อได้เสนอความต้องการในการพัฒนาตนเองให้กับผู้บังคับบัญชาที่สามารถตัดสินใจได้รับทราบและผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับด้วยตามที่เสนอ และได้บรรลุในแผนพัฒนาบุคลากรในปี พ.ศ. 2549 แต่แผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรนี้ อาจใช้ได้เฉพาะที่เท่านั้น เพราะเป็นความคิดเห็นของคนเฉพาะกลุ่มที่รู้ปัญหา และสาเหตุที่แท้จริงในสถานที่นั้น ๆ

1.2 การขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็น ต้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง และตรงประเด็นสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปแก้ปัญหาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.3 การดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรอย่างยั่งยืนสิ่งแรกที่ควรทำ คือ การสำรวจความต้องการพัฒนาของบุคลากร

1.4 การมีส่วนร่วมของผู้บังคับบัญชาซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย ในการกำหนดรูปแบบในการพัฒนาบุคลากรฝึกจะทำให้การดำเนินการพัฒนาบุคลากรฝึก ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่าย เป็นผู้มีบทบาทในการกำหนด วางแผนและตัดสินใจ ดังนั้น ในการดำเนินการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานอื่น ๆ ควรมีผู้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดด้วย

1.5 การมีส่วนร่วมของบุคลากรฝึก ควรกระตุ้นให้บุคลากรฝึกมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพ การนำรูปแบบมาจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะทำให้การกำหนดรูปแบบการพัฒนาบุคลากรฝึกมีประสิทธิภาพ และประสบผลสำเร็จ

1.6 ในการจัดทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมที่มีบุคลากรฝึกหลากหลายกลุ่ม ร่วมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ควรจัดให้มีกิจกรรมละลายพฤติกรรมและสัมทนาการเพื่อให้กลุ่มนี้มีความเป็นกันเอง และสนิทสนมกัน ทำให้ไม่เกือบเงิน ประหม่าในเวลาที่มีการแสดงความคิดเห็น หรือให้ปฏิบัติจะทำให้กลุ่มให้ความร่วมมือมากที่สุด

1.7 เมื่อนำแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรฝึกไปใช้ในปี 2549 แล้ว ควรมีการติดตามประเมินผล โดยการจัดเสวนा แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ การดำเนินงานตามแผนดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อจะนำไปเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรฝึกในปีต่อ ๆ ไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะมีการวิจัยรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึกตามมุ่นมองของบุคลากรฝึกศูนย์พัฒนาเพื่อมีแรงงานจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเปรียบเทียบกับรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึกตามมุ่นมองของบุคลากรฝึกศูนย์พัฒนาเพื่อมีแรงงานจังหวัดหนองคาย

2.2 ควรจะมีการวิจัยรูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคลากรฝึกตามมุ่นมองของบุคลากรฝึกศูนย์พัฒนาอาชีพเอกชน

2.3 การทำการวิจัยในขั้นที่ 2 และ ขั้นที่ 3 คือ ขั้นตอนนำแผนไปปฏิบัติ และขั้นตอนการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY